

UCHWAŁA NR 2184/VI/20
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
z dnia 9 czerwca 2020 r.

**w sprawie przystąpienia do prac nad Strategią Energetyczną Dolnego Śląska- kierunkami
wsparcia sektora energetycznego**

Na podstawie art.41 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2019 r. poz. 512 z późn. zm.) oraz art. 9 pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2019 r. poz. 1295 z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§1. 1. Podejmuje się prace nad przygotowaniem projektu Strategii Energetycznej Dolnego Śląska – kierunków wsparcia sektora energetycznego, zwanej dalej projektem Strategii Energetycznej.

2. Ustala się zasady i tryb przygotowania projektu Strategii Energetycznej , stanowiące załącznik nr 1.

3. Ustala się Założenia do projektu Strategii Energetycznej stanowiące załącznik nr 2.

4. Ustala się harmonogram przygotowania projektu Strategii Energetycznej, stanowiący załącznik nr 3.

§ 2. Wykonanie niniejszej uchwały powierza się Członkowi Zarządu Województwa Dolnośląskiego właściwemu ds. gospodarki.

§ 3. Traci moc uchwała nr 334/VI/19 Zarządu Województwa Dolnośląskiego z dnia 5 lutego 2019 r. w sprawie określenia szczegółowych zasad, trybu harmonogramu opracowania projektu Strategii Energetycznej Województwa Dolnośląskiego do 2030 roku.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Marszałek
Województwa Dolnośląskiego

Cezary Przybylski

Wicemarszałek
Województwa Dolnośląskiego

Grzegorz Macko

Domonik Stefanek

radca prawny

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki

Łukasz Kasprzak

Załącznik nr 1
do uchwały nr 2184/VI/20
Zarządu Województwa Dolnośląskiego
z dnia 9 czerwca 2020 r.

Zasady i tryb przygotowania

projektu Strategii Energetycznej Dolnego Śląska – kierunków wsparcia sektora Energetycznego.

- 1) Projekt Strategii Energetycznej Dolnego Śląska – kierunków wsparcia sektora energetycznego zwanej dalej Strategią Energetyczną, w imieniu Zarządu Województwa Dolnośląskiego przygotowuje członek Zarządu Województwa właściwy ds. gospodarki.
- 2) Za organizowanie i koordynowanie procesu opracowania Strategii Energetycznej odpowiedzialne są: Instytut Rozwoju Terytorialnego oraz Wydział Rozwoju Gospodarczego.
- 3) Strategia Energetyczna będzie dokumentem strategicznym o charakterze strategii sektorowej zgodnie z zapisami art. 9 pkt. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.
- 4) W celu wsparcia eksperckiego procesu opracowywania Strategii Energetycznej, Zarząd Województwa Dolnośląskiego w dniu 25 listopada 2019 r. Uchwałą nr 1481/VI/19 powołał Zespół ds. Rozwoju Energetyki Województwa Dolnośląskiego.
- 5) Dokument strategiczny opracowywany będzie zgodnie z następującymi zasadami:
 - a) Zasadą spójności z dokumentami strategicznymi na poziomie UE oraz na poziomie krajowym;
 - b) Zasadą zarządzania strategicznego oznaczającą potrzebę długofalowego planowania rozwoju w oparciu o dotychczasową strategię z uwzględnieniem zmiennych uwarunkowań i wniosków;
 - c) Zasadą trwałego i zrównoważonego rozwoju zakładającego proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych, w celu zagwarantowania możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli zarówno współczesnego pokolenia, jak i przyszłych pokoleń;
 - d) Zasadą partnerstwa rozumianego jako włączenie możliwie wszystkich zainteresowanych instytucji, organizacji publicznych oraz przedstawicieli środowisk społeczno – gospodarczych w proces przygotowywania Strategii Energetycznej.
- 6) Tryb opracowania Strategii Energetycznej:
 - a) Uzyskanie pozytywnej opinii Regionalnego Forum Terytorialnego dotyczącej założeń dokumentu;

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki

Łukasz Kasprzak

- b) Przygotowanie projektu Strategii Energetycznej;
- c) Uzyskanie pozytywnej rekomendacji Komitetu Koordynującego ds. SRWD 2030 pod kątem zgodności dokumentu z SRWD 2030;
- d) Przeprowadzenie ewaluacji ex-ante projektu Strategii Energetycznej;
- e) Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii Energetycznej (udział społeczeństwa zostanie zagwarantowany w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko);
- f) Prezentacja projektu Strategii Energetycznej właściwym Komisjom Sejmiku Województwa Dolnośląskiego w celu jej rozpatrzenia i zaopiniowania;
- g) Przyjęcie Strategii Energetycznej Dolnego Śląska – kierunków wsparcia sektora energetycznego przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego.

Marszałek
Województwa Dolnośląskiego

Cezary Przybylski

Dominik Stefanek

radca prawny

Wice Marszałek
Województwa Dolnośląskiego

Grzegorz Macko

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki

Łukasz Kasprzak

Załącznik nr 2
do uchwały nr 2184/VI/20
Zarządu Województwa Dolnośląskiego
z dnia 9 września 2020 r.

**Założenia do projektu
„Strategii Energetycznej Dolnego Śląska – kierunków wsparcia sektora energetycznego”**

1. Potrzeba i tło przystąpienia do prac nad dokumentem

„Strategia Energetyczna Dolnego Śląska – kierunki wsparcia sektora energetycznego” będzie dokumentem wykonawczym do „Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030”. Przygotowanie Strategii Energetycznej wynika wprost z Planu Wykonawczego Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 przyjętego przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego w dniu 10 września 2019 r. Uchwałą Nr 1177/VI/19 z późniejszymi zmianami.

Opracowanie i późniejsza realizacja dokumentu wiąże się również z wypełnianiem kompetencji samorządu województwa wynikających z obowiązującej „Polityki energetycznej Polski do 2030 roku” (przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 10 listopada 2009 roku), która upoważnia organ do wspomagania realizacji krajowej polityki energetycznej poprzez aktywne włączenie się władz regionalnych w realizację jej celów, m.in. poprzez wojewódzką strategię rozwoju energetyki. Samorząd województwa dolnośląskiego nie dysponuje aktualnym dokumentem, ponieważ obowiązująca formalnie, lecz niespełniająca bieżących wyzwań „Regionalna Strategia energetyczna dla Dolnego Śląska” została przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Dolnośląskiego nr XLVIII/874/2002 z dnia 30 sierpnia 2002 r. Dokument ten odnosi się do horyzontów czasowych 2002 i 2010 roku, bazuje na archiwalnych danych, stanowi rozwinięcie ustaleń branżowych zawartych w obowiązującej wówczas „Strategii rozwoju województwa dolnośląskiego”, a także nie uwzględnia zasadniczych uwarunkowań związanych z obecną polityką energetyczną UE i współczesnymi wyzwaniami cywilizacyjnymi. Uzasadnia to konieczność podjęcia prac nad nową strategią sektorową dotyczącą energetyki.

2. Aktualne wyzwania i trendy rozwoju

Antropogenicznie uwarunkowane zmiany klimatyczne, będące efektem m.in. emisji gazów cieplarnianych pochodzących ze spalania paliw kopalnych na potrzeby produkcji energii, zostały naukowo potwierdzone i mają realny wpływ na codzienne życie obywateli i funkcjonowanie gospodarki. Takie zjawiska jak: susze, nawalne opady deszczu powodujące powodzie i gwałtowne przemieszczania mas powietrza (tornado) zaczęły przybierać coraz bardziej ekstremalne rozmiary. Świadomość nadchodzących zagrożeń środowiskowych, społecznych i ekonomicznych jest obecnie przedmiotem wielu międzynarodowych dyskusji na szczeblach rządowych, ale także przejawia się w postawach obywatelskich i oddolnych inicjatywach. Konieczność przeprowadzenia działań ograniczających konsekwencje dotychczas prowadzonej polityki jest dostrzegana w wielu dokumentach UE.

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki

Łukasz Kasprzak

Pierwsze wspólne działanie większości państw na świecie zostało podjęte na konferencji w Kioto w grudniu 1997 r., a jego rezultatem był tzw. „**Protokół z Kioto**”. Traktat stanowił uzupełnienie Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w Sprawie Zmian Klimatu (United Nations Framework Convention on Climate Change). Było to pierwsze międzynarodowe porozumienie dotyczące przeciwdziałania globalnemu ociepleniu. Traktat wszedł w życie 16 lutego 2005 roku i obowiązuje do roku 2020.

Doniosłym krokiem było zawarcie tzw. „porozumienia paryskiego” w grudniu 2015 r., gdy 195 krajów przyjęło pierwsze w historii, powszechne, prawnie wiążące, światowe porozumienie w dziedzinie ochrony klimatu. Uznano wówczas, że powodem zmian klimatycznych jest wzrost średniej temperatury, który wynika z nadmiernej emisji gazów cieplarnianych (głównie CO₂). Celem przyjętego porozumienia jest łagodzenie zmian klimatu poprzez wymuszenie zmniejszania emisji gazów cieplarnianych.

Rządy osiągnęły porozumienie i złożyły zobowiązania dotyczące :

- długoterminowego celu, jakim jest utrzymanie wzrostu średniej temperatury na świecie znacznie poniżej 2°C w odniesieniu do poziomu sprzed epoki industrialnej,
- dążenia, by ograniczyć wzrost średniej temperatury do 1,5°C, gdyż znacznie obniżyłoby to ryzyko i negatywne skutki zmiany klimatu,
- konieczności jak najszybszego osiągnięcia w skali świata punktu zwrotnego (maksymalnego poziomu emisji), od którego emisja będzie już tylko spadać – przy założeniu, że w krajach rozwijających się będzie to trwać dłużej.

„**Porozumienie paryskie**” zostało zatwierdzone przez Unię Europejską w dniu 5 października 2016 r. na podstawie decyzji Rady (UE) 2016/1841. Zobowiązanie Unii do redukcji emisji gazów cieplarnianych w całej gospodarce zostało zawarte w zaplanowanych i ustalonych na szczeblach krajowych wkładów przekazanych w związku z „porozumieniem paryskim” przez Unię i jej państwa członkowskie Sekretariatowi Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (ang.: United Nations Framework Convention on Climate Change – UNFCCC). „Porozumienie paryskie” weszło w życie w dniu 4 listopada 2016 r. i zastępuje podejście przyjęte na podstawie „protokołu z Kioto” z 1997 r.

Ponadto 30 listopada 2016 r. został ogłoszony przez Komisję Europejską (KE) dokument – „**Czyste powietrze dla Europejczyków**” (tzw. **pakiety zimowy**), który można uznać za **formalny początek transformacji energetycznej w Unii Europejskiej**. Dwa ostatnie raporty Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC) z 2018 i 2019 roku potwierdzają, że wzrost średniej temperatury na świecie powoduje zmiany klimatu i jest efektem nadmiernej emisji gazów cieplarnianych do atmosfery generowanych przez człowieka. Raporty podkreślają, że wzrost temperatury o 2°C do 2050 roku będzie katastrofalny dla planety i należy zrobić wszystko, aby średnia temperatura wzrosła maksymalnie o 1,5°C. Prognozowany wzrost temperatury może doprowadzić do zmian klimatycznych, które zaczną zagrażać zdrowiu i życiu milionów ludzi.

UE chce być światowym liderem w walce ze zmianami klimatu choć obecnie emituje ok. 10% światowej emisji (3 200 mln ton CO₂/rok), a do roku 2050 zamierza osiągnąć „neutralność klimatyczną” i w ten sposób zachęcić pozostałe państwa do podobnych działań.

Jednym z istotnych elementów przeciwdziałania negatywnym zmianom klimatu jest rozwój elektromobilności. Główne działania polegają na zamianie paliw kopalnych (ropa naftowa, gaz) energią elektryczną pozyskaną z odnawialnych źródeł energii (OZE).

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki

Łukasz Kasprzak

„Porozumienie paryskie” dotyczące zmiany klimatu stymuluje wysiłki Unii Europejskiej również na rzecz dekarbonizacji w obszarze jej zasobów budowlanych. Na ogrzewanie i chłodzenie przeznaczona jest prawie 50% zużytej energii końcowej w Unii, z czego 80% przypada na budynki. Osiągnięcie celów Unii Europejskiej w dziedzinie energii i klimatu musi być również powiązane z wysiłkami na rzecz renowacji obiektów budowlanych. W obszarze tym, ze względu na olbrzymie zużycie energii, istnieją duże możliwości jej oszczędności, ale wymaga to priorytetowego potraktowania efektywności energetycznej. Przyjęto zasadę „efektywność energetyczna przede wszystkim” oraz konieczność dalszego rozwijania odnawialnych źródeł energii (OZE).

Kolejnym elementem polityki UE związanej z przeciwdziałaniem zmianom klimatu jest budowa **unii energetycznej**, której celem jest stworzenie przystępnego cenowo, bezpiecznego, konkurencyjnego, pewnego i zrównoważonego systemu energetycznego. Unia energetyczna obejmuje 5 wymiarów: bezpieczeństwo energetyczne, wewnętrzny rynek energii, efektywność energetyczną, obniżenie emisyjności, a także badania naukowe i innowacje oraz konkurencyjność.

W grudniu 2019 roku Komisja Europejska przedstawiła program „**Europejski Zielony Ład**” (**Green deal**) dla UE. W dokumencie tym (komunikat KE 640/2019) zaktualizowano zobowiązania w zakresie klimatu i środowiska naturalnego. Działania podjęte w latach 1990–2018 zmniejszyły emisje gazów cieplarnianych o 23%, podczas gdy gospodarka zwiększyła swoją produktywność o 61%. Polityka klimatyczna UE zapewnia obecnie 60-procentową redukcję emisji gazów cieplarnianych do 2050 r. Aby osiągnąć neutralność klimatyczną w 2050 roku UE powinna wyznaczyć na następną dekadę bardziej ambitne cele klimatyczne. W 2020 r. planowane jest przedstawienie projektu pierwszego europejskiego „prawa o klimacie”, które ma tym samym dać umocowanie prawne dla „neutralności klimatycznej” do 2050 roku. Oprócz tego „prawo o klimacie” zapewni, aby wszystkie polityki UE przyczyniały się do osiągnięcia celu neutralności klimatycznej, a wszystkie sektory odgrywały w tym procesie swoją rolę. Przedstawiona zostanie również długoterminowa strategia osiągnięcia neutralności klimatycznej. Transformacja ta musi przebiegać sprawiedliwie i sprzyjać włączeniu społecznemu osób z regionów, gdzie sektor przemysłu i pracownicy (np. górnictwa) borykają się z największymi trudnościami.

W ramach „Green deal” zostanie uruchomiony „Mechanizm sprawiedliwej transformacji” (MST), w ramach którego udostępnione zostaną: Fundusz sprawiedliwej transformacji (7,5 mld euro), program InvestEU (45 mld euro) oraz pożyczki gwarantowane przez sektor publiczny i EBI (25-30 mld euro).

W 2019 roku powstały w Polsce dwa projekty dokumentów: „**Polityka energetyczna Polski 2040**” (**PEP 2040**) oraz „**Krajowy plan na rzecz energii i klimatu 2021-2030**” (**KPEiK 2030**), które powinny odpowiadać wyzwaniom stawianym przez Unię Europejską. Jednak w obu opracowaniach do roku 2030 zakłada się utrzymanie dominującej roli węgla, a jego udział w pozyskiwaniu energii na rok 2040 nie został określony. Ponadto udział OZE w miksie energetycznym na rok 2030 różni się od celów wyznaczonych przez KE. W związku z trwającymi pracami nad ostatecznym kształtem kluczowych krajowych dokumentów w zakresie energetyki, cele polityki energetycznej województwa dolnośląskiego powinny przede wszystkim opierać się na wytycznych UE, stanowiących podstawę do formułowania prawa w państwach członkowskich UE.

Kryzys wywołany pandemią COVID-19 stanowić może szansę na bardziej efektywne i dynamiczne transformowanie gospodarek europejskich z zastosowaniem nowych

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki

Łukasz Kasprzak

technologii, w tym upowszechnienia modelu energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii i prosumeryźmie. Sytuacja pandemiczna wywołująca kryzys gospodarczy i społeczny otwiera nowe pole dla interwencji publicznej i stwarza szanse na wprowadzenie rozwiązań, które nie były dotychczas w pełni akceptowane.

3. Cel opracowania dokumentu

Ukierunkowanie działań realizowanych przez samorząd województwa, w ramach posiadanych kompetencji i możliwości zarządczych, w zakresie wsparcia sektora energetycznego.

4. Cel zawarty w dokumencie

„DOLNY ŚLĄSK 2050 - REGIONEM NEUTRALNYM KLIMATYCZNIE”

- ze zredukowanymi emisjami CO₂ w gospodarce opartej na innowacyjności i konkurencyjności,
- z osiągniętą wysoką efektywnością energetyczną (urządzeń, budynków, a także systemów transportowych i osadniczych),
- z rozwiniętym systemem energetyki rozproszonej opartej na odnawialnych źródłach energii, wykorzystującym wzajemnie połączone systemy inteligentnej infrastruktury energetycznej,
- szanującym zasoby naturalne i środowisko w oparciu o zasady polityki zrównoważonego rozwoju,
- zapewniającym wysoką jakość życia mieszkańców (bezpieczeństwo dostaw energii) oraz udział obywateli w funkcjonowaniu systemów energetycznych.

Neutralność klimatyczna, zgodnie z artykułem 4 porozumienia paryskiego, to osiągnięcie równowagi pomiędzy antropogenicznymi emisjami gazów cieplarnianych i ich usuwaniem przez pochłanianie w procesach naturalnych.

5. Struktura dokumentu

Zakłada się, że Strategia zostanie opracowana na podstawie rozbudowanej części diagnostycznej – „Raportu o stanie energetyki w województwie dolnośląskim”, który będzie obejmował analizę następujących zagadnień:

- tendencji globalnych, uwarunkowań w zakresie unijnych i krajowych regulacji prawnych oraz dokumentów strategicznych, w tym:
 - porozumień, inicjatyw związanych z transformacją regionów górniczych,
 - roli samorządów w kształtowaniu polityki energetycznej na poziomie regionalnym i lokalnym,
 - inicjatyw lokalnych – dostępnych form, m.in. dynamiki rozwoju klastrów i spółdzielni energetycznych oraz rynku prosumentów;
- uwarunkowań rozwoju infrastruktury energetycznej w pełnym zakresie: od konwencjonalnych źródeł energii, obejmujących wielkoskalowy system energetyczny, potencjał eksploatowanych złóż energetycznych, po odnawialne źródła energii, w tym zasoby i potencjał dla rozwoju energetyki opartej na odnawialnych źródłach energii oraz energetyki rozproszonej/prosumenckiej;

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki

Łukasz Kasprzak

- produkcji ciepła, w tym w układach skojarzonych (kogeneracja, trigeneracja);
- stanu rozwoju elektromobilności;
- diagnozy społeczno-gospodarczej w odniesieniu do sektora energetycznego, w tym analizę:
 - struktury demograficznej (w tym struktury zatrudnienia w sektorach gospodarki, poziomu bezrobocia),
 - produkcji oraz zużycia energii elektrycznej i ciepła,
 - rozwoju stref aktywności gospodarczej,
 - ubóstwa energetycznego.
 Rozpoznanie sytuacji społeczno-gospodarczej będzie podstawą do określenia zapotrzebowania na energię w regionie.
- ograniczenia środowiskowe na rozwój sektora energetycznego: obszary chronione, jakość powietrza i gleb, zasoby wodne i leśne.

Podstawą do sformułowania części strategicznej - kierunków wsparcia sektora energetycznego będą przede wszystkim wnioski i zalecenia wynikające z syntezy części diagnostycznej. Pozwolą one na określenie realnych potrzeb i możliwości oraz zdefiniują rolę samorządu województwa. Zakłada się, że oprócz zadań wynikających z ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne (Dz.U. z 2012 r., poz. 1059 wraz ze zmianami), które ograniczają się do:

- zapewnienia warunków do rozwoju infrastrukturalnych połączeń międzyregionalnych i wewnątrzregionalnych,
- uczestnictwa w planowaniu zaopatrzenia w energię i paliwa na obszarze województwa poprzez opiniowanie projektów założeń do planów zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa,
- prowadzenia współpracy samorządu województwa z przedsiębiorstwami energetycznymi zajmującymi się przesyłaniem paliw gazowych lub energii elektrycznej poprzez zapewnienie spójności pomiędzy planami przedsiębiorstw energetycznych i założeniami, strategiami oraz planami szczebla regionalnego, zapewniającymi przełożenie na poziom lokalny,

samorząd województwa podejmie również **rolę animatora zmiany i innowacji**, mającej na celu osiągnięcie neutralności klimatycznej do 2050 roku.

Preferowany w obowiązującej „Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030” scenariusz rozwoju regionu określony jako „dynamiczna równomierność” zakłada:

- zmniejszanie wewnątrzregionalnych różnic w poziomie rozwoju i konkurencyjność oraz wyrównywanie ekonomicznych i społecznych warunków funkcjonowania i rozwoju lokalnych społeczności,
- rewitalizację bazy ekonomicznej zmarginalizowanych gmin, miast i powiatów oraz efektywne wykorzystanie subregionalnych inteligentnych specjalizacji w celu uzyskania wyższego poziomu konkurencyjności i innowacyjności, głównie regionu sudeckiego,
- intensyfikację polityki spójności i terytorialnego podejścia w sferze gospodarczej, społecznej i przestrzennej – wykorzystanie instrumentów do odpowiednio

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki

Łukasz Kasprzak

ukierunkowanej terytorialnie i priorytetowo dystrybucji środków finansowych (budżetu województwa i unijnych).

W oparciu o w/w scenariusz zostanie wskazany **docelowy model funkcjonowania energetyki w regionie** oraz sformułowane **cele strategiczne**, dzięki którym realizacja zakładanego modelu zostanie osiągnięta. Określenie kierunków działań za pomocą tzw. kroków dojścia do stanu docelowego pozwoli na stworzenie „mapy drogowej” **uzyskania neutralności klimatycznej Dolnego Śląska w 2050 roku**. W ramach realizacji przyjętych kierunków określona zostanie wizja długoterminowa, w formie **wytycznych dla perspektywy 2050 r.** oraz ustalone zostaną **działania odnoszące się do perspektywy 2030 r.**

Wytyczne dla perspektywy 2050 roku zostaną sformułowane w formie ogólnych wskazań umożliwiających osiągnięcie założonego celu nadrzędnego i będą podstawą do określenia działań niezbędnych do podjęcia do 2030 roku.

Działania dla perspektywy 2030 roku zostaną skonkretyzowane i będą określać typy inwestycji priorytetowych o znaczeniu regionalnym. Będą również podlegać weryfikacji na podstawie przyjętych wskaźników.

Wytyczne i działania w zakresie energetyki, obejmujące rozwój systemów energetycznych, badania i innowacje w tym zakresie oraz efektywność energetyczną, określone zostaną w odniesieniu do:

- **ochrony środowiska**, w tym m.in. poprawy jakości powietrza i realizacji uchwał antysmogowych;
- **transportu** – efektywnych energetycznie układów transportowych, rozwiązań systemowych w jego organizacji, w tym transportu zbiorowego, a także elektromobilności;
- **planowania przestrzennego** – zasad kształtowania efektywnych energetycznie struktur osadniczych oraz możliwości wykorzystania przestrzeni na cele energetyczne;
- **spraw społeczno-gospodarczych** – z uwzględnieniem skutków transformacji energetycznej, redukcji ubóstwa energetycznego, a także wsparcia inicjatyw związanych z energetyką rozproszoną – klastrów energii, spółdzielni energetycznych, organizacji pozarządowych oraz prosumentów (w zakresie wsparcia działań organizacyjnych) oraz prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych;
- **gospodarki wodnej i odpadami** – mając na uwadze racjonalne wykorzystanie wody i odpadów na cele energetyczne, minimalizację zużycia energii w procesie przechodzenia na gospodarkę o obiegu zamkniętym;
- **rolnictwa i leśnictwa**, a przede wszystkim wykorzystania terenów rolniczych i zasobów leśnych na cele energetyczne, z uwzględnieniem ograniczeń.

Istotnym elementem opracowania będzie również sformułowanie **rekomendacji/postulatów** do:

- Rządu RP w zakresie wprowadzenia odpowiednich regulacji prawnych oraz narzędzi finansowania;
- samorządów lokalnych w zakresie możliwych do prowadzenia działań oddolnych.

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki

Łukasz Kasprzak

Konieczne jest również określenie możliwości **wdrażania** przyjętych ustaleń (kierunków i wytycznych). Określenie instrumentów finansowych, modelu finansowania oraz twardych i miękkich narzędzi wsparcia na poziomie samorządu województwa.

Ocena skuteczności zaplanowanych kierunków wsparcia możliwa będzie w ramach **monitoringu i ewaluacji** na podstawie przyjętych wskaźników realizacji celów.

6. Zasięg opracowania i wymiar terytorialny

Dokument będzie dotyczył całego obszaru województwa dolnośląskiego. Poszczególne zagadnienia analizowane będą na poziomie subregionalnym, powiatowym lub gminnym, w zależności od dostępności danych.

Zakłada się, że część diagnostyczna opracowania będzie charakteryzowała poszczególne obszary województwa, biorąc pod uwagę ich zróżnicowanie pod względem konsumpcji energii oraz występujących problemów z zakresu energetyki, w tym m.in. ubóstwa energetycznego, źródeł emisji oraz przekroczeń norm jakości powietrza, braku dywersyfikacji źródeł energii, konieczności transformacji. Uwzględnione zostaną również potrzeby i potencjał poszczególnych obszarów m.in. określenie możliwości rozwoju różnych form odnawialnych źródeł energii.

Wewnętrzne zróżnicowanie obszaru województwa będzie wymagało wskazania obszarów, w których współpraca pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego musi zostać wzmocniona i wymaga wsparcia w ramach zdiagnozowanych wspólnych problemów i potencjałów. W związku z tym, w części opracowania dotyczącej kierunków wsparcia sektora energetycznego określony zostanie zakres możliwej współpracy oraz pakiety działań dla poszczególnych obszarów.

7. Zasady realizowania polityki energetycznej województwa:

Polityka energetyczna samorządu województwa dolnośląskiego, określona w kierunkach wsparcia sektora energetycznego zostanie sformułowana z uwzględnieniem następujących zasad:

- trwałego i zrównoważonego rozwoju,
- zachowania dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego dla następnych pokoleń,
- równości szans,
- subsydiarności,
- partnerstwa i współpracy (partnerstwo: publiczno-publiczne, publiczno-społeczne, publiczno-prywatne),
- wieloszczeblowego zarządzania i zintegrowanych projektów inwestycyjnych,
- budowania tożsamości regionalnej,
- decentralizacji i dekoncentracji systemu wdrażania (szczególnie ważna przy budowie systemów prosumenckich),
- celowości i efektywności interwencji z uwzględnieniem oceny efektywności: energetycznej, ekonomicznej oraz elastyczności na etapie eksploatacji systemu energetycznego.

8. Zgodność z kompetencjami samorządu województwa

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki

Łukasz Kasprzak

Zakładany zakres dokumentu, zgodnie z ustawą z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. z 2019 r., poz. 512 wraz ze zmianami):

- nie będzie naruszał samodzielności powiatów i gmin, a także nie będzie dotyczył zadań publicznych należących do organów administracji rządowej,
- obejmuje zadania prowadzone w ramach polityki rozwoju województwa, dotyczące m.in.
 - utrzymania i rozbudowy infrastruktury technicznej o znaczeniu wojewódzkim,
 - racjonalnego korzystania z zasobów przyrody i kształtowania środowiska naturalnego zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju,
 - promocji walorów i możliwości rozwojowych województwa,
 - wspierania i prowadzenia działań na rzecz integracji społecznej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu.

Marszałek
Województwa Dolnośląskiego

Cezary Przybylski

Dominiak Stefanek

radca prawny

Wice Marszałek
Województwa Dolnośląskiego

Grzegorz Macko

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki

Łukasz Kasprzak

Załącznik nr 3
do uchwały nr 2184/V.120
Zarządu Województwa Dolnośląskiego
z dnia 9. czerwca 2020 r.

**Harmonogram opracowania
projektu Strategii Energetycznej Dolnego Śląska – kierunków wsparcia
sektora energetycznego**

- 1) Niniejszy harmonogram ma charakter indykatywny, a rozpoczęcie kolejnych etapów uwarunkowane jest terminem realizacji etapów poprzedzających;
- 2) Modyfikacja harmonogramu przez Zarząd Województwa Dolnośląskiego w granicach 3 miesięcy nie powoduje konieczności zmiany niniejszej Uchwały;
- 3) Modyfikacja harmonogramu może w szczególności wynikać ze:
 - a) zmian legislacyjnych w systemie prowadzenia polityki rozwoju kraju,
 - b) strategicznej oceny oddziaływania na środowisko Strategii Energetycznej,
 - c) oceny ex-ante Strategii Energetycznej,
 - d) wystąpienia innych nieprzewidzianych zagrożeń w kraju (np. sytuacji pandemicznej)

L.p	Działanie	Planowane terminy
1.	Komitet Koordynujący ds. SRWD 2030 opiniuje i rekomenduje wniosek dotyczący aktualizacji i opracowania Strategii Energetycznej Dolnego Śląska	czerwiec 2020r.
2.	Zarząd Województwa Dolnośląskiego wyraża zgodę oraz podejmuje uchwałę w sprawie przystąpienia do prac nad Strategią Energetyczną Dolnego Śląska-kierunkami wsparcia sektora energetycznego	czerwiec 2020r.
3.	Zespół Regionalnego Forum Terytorialnego wydaje opinię w sprawie założeń do dokumentu Strategii Energetycznej Dolnego Śląska	czerwiec-lipiec 2020r.
4.	Przygotowanie projektu Strategii Energetycznej Dolnego Śląska przez IRT	czerwiec 2021r.
5.	Wydział Rozwoju Regionalnego wydaje opinię w sprawie zgodności zapisów projektu Strategii Energetycznej Dolnego Śląska z SRWD 2030	lipiec 2021r.
6.	Opracowanie raportu ewaluacyjnego ex-ante dla projektu Strategii Energetycznej Dolnego Śląska.	sierpień 2021
7.	Przeprowadzenie postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko (udział społeczeństwa zostanie zagwarantowany w ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko)	sierpień-listopad 2021
8.	Przedstawienie zmodyfikowanego projektu Strategii Energetycznej Dolnego Śląska Komisjom Sejmiku Województwa Dolnośląskiego	listopad 2021
9.	Zarząd Województwa przyjmuje Uchwałę Strategię Energetyczną Dolnego Śląska – kierunki wsparcia sektora energetycznego do realizacji	styczeń 2022r.

Dominiak Stefanek
radca prawny

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki
Łukasz Kasprzak

Wicemarszałek
Województwa Dolnośląskiego
Grzegorz Macko